

Graag meer windenergie, maar liever niet in de buurt

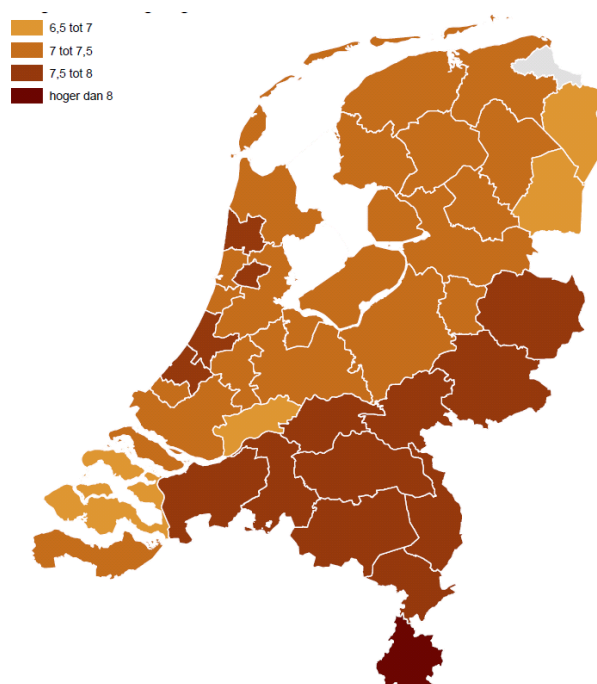
4 september 2014

Er is veel draagvlak voor windenergie in het algemeen onder de Nederlandse bevolking. Voor de aanleg van windturbines op betrekkelijk korte afstand van woongebieden is het draagvlak echter aanmerkelijk minder groot. Gemiddeld is 84% van de Nederlanders voor het toepassen van windenergie in het algemeen. Dit daalt naar 61% als het gaat om het aanleggen van windturbines in de buurt. Opvallend genoeg is het draagvlak het laagst in delen van Zeeland, Noordoost-Drenthe en Oost-Groningen. Dit blijkt uit een recent onderzoek van onderzoeksbureau [I&O Research](http://www.iandoresearch.nl) onder ruim 9.000 inwoners van Nederland.

Veel draagvlak voor windenergie in het algemeen

Er zijn forse regionale verschillen in het draagvlak voor windenergie in het algemeen. In het zuidoostelijke deel van Nederland is het draagvlak voor windenergie het grootst. In delen van Zeeland, Noordoost-Drenthe en Oost-Groningen is het draagvlak voor windenergie in het algemeen het kleinst (zie figuur 1).

Figuur 1 Draagvlak voor windenergie in het algemeen (1 = weinig draagvlak, 10 = veel draagvlak)

Het draagvlak voor toepassing van windenergie is bij jongeren (87%) groter dan bij ouderen (77%), zie tabel 2. Tegenstanders van windenergie wijzen op de impact op het landschap, de hoge kosten, plaatsing te dicht op de bebouwde omgeving, twijfels over de financiële haalbaarheid en lawaai. Voorstanders noemen het duurzame karakter, de geringe milieuvervuiling en het feit dat er veel wind is in Nederland. Veel voorstanders maken wel

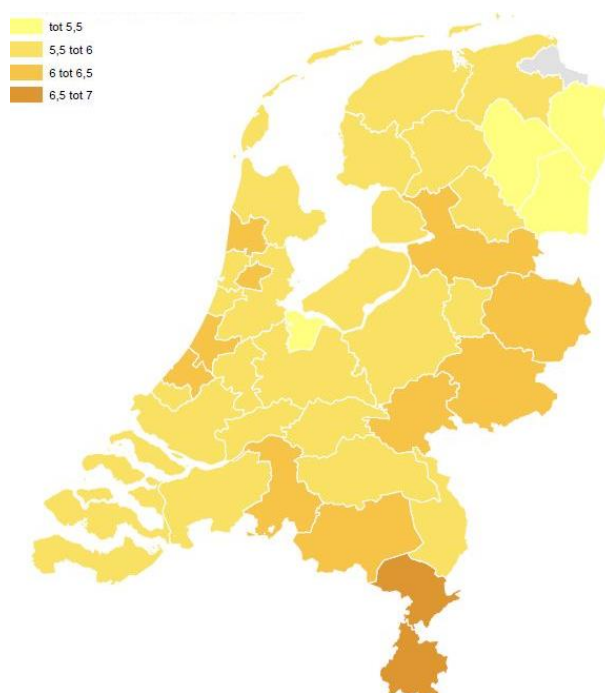
voorbehouden, zoals dat de windmolens in het landschap moeten passen en geen dierenleed mogen veroorzaken.

Het draagvlak voor windenergie is groter naarmate de afstand tot de dichtstbijzijnde windmolen groter is. Wanneer de eerste windmolen op meer dan 500 meter afstand van de woning staat is het draagvlak voor windenergie in het algemeen 81% en hoger. Indien de afstand minder dan 500 meter is dan daalt het draagvlak naar 67%.

Minder draagvlak voor aanleg windturbine in de buurt

Ook het draagvlak voor de aanleg van windturbines in de buurt varieert per regio, al is hier minder sprake van een duidelijk patroon. Het meeste draagvlak is er in Limburg en Brabant. De meeste weerstand in Drenthe en Oost-Groningen (zie figuur 2). Het draagvlak voor windturbines in de buurt is bij jongeren (68%) duidelijk groter dan bij ouderen (53%), zie tabel 3. Tegenstanders van de aanleg van windturbines in de buurt wijzen er onder meer op dat windturbines geluidsoverlast veroorzaken, niet in het landschap passen en van negatieve invloed zijn op huisprijzen. Voorstanders geven onder meer aan dat het belangrijk is om de windmolens te concentreren in windmolenparken, besluiten over plaatsing zorgvuldig te nemen, ze zo ver mogelijk van woonwijken te plaatsen en rekening te houden met eventuele geluidsoverlast. Uit verdere analyse blijkt ook dat het aspect landschapsverstooring zwaarder weegt in het oordeel over de aanleg van windturbines in de buurt, terwijl bij het oordeel over windenergie in het algemeen de voordelen van schone en veilige energiewinning het zwaarst wegen.

Figuur 2 Draagvlak aanleg windturbine in de buurt (1 = weinig draagvlak, 10 = veel draagvlak)

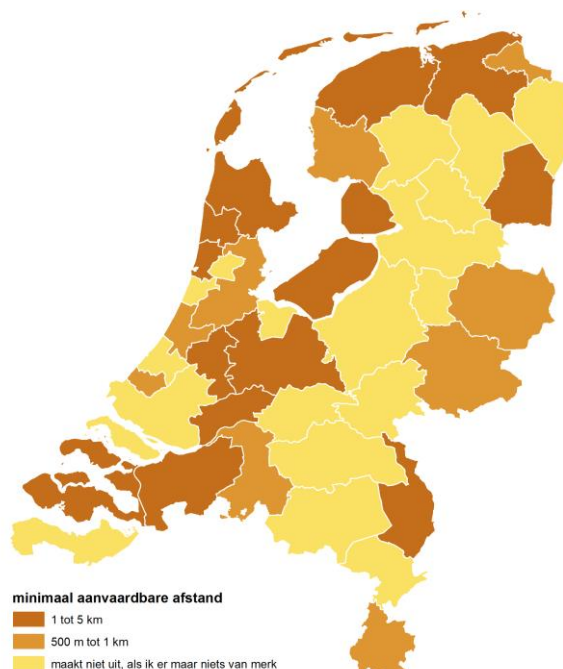

Het draagvlak voor de aanleg van een windturbine in de buurt is varieert niet of nauwelijks met de afstand tot de dichtstbijzijnde windmolen: wanneer de eerste windmolen op meer dan 500 meter afstand van de woning staat is het draagvlak voor de aanleg van een windturbine in de buurt 60 tot 64%. Indien de afstand minder dan 500 meter is dan daalt het draagvlak naar 57%.

Windmolen op afstand tussen de 500 en 5000 meter is aanvaardbaar, of als deze niet te zien en te horen is

In het algemeen vinden de meeste mensen de aanleg van een windturbine aanvaardbaar als deze niet te zien en te horen is (24,4%), op een afstand van 1000 tot 5000 meter (23,6%) of op 500 tot 1000 meter (22%). Minder dan 10% van de bevolking vindt een afstand van minder dan 500 meter aanvaardbaar en ongeveer 20% zegt dat alleen meer dan 5000 meter aanvaardbaar is, of helemaal niet. De meerderheid van de bevolking kan een windturbine binnen een redelijke afstand van de woning dus wel aanvaarden. Welke afstand het meest aanvaardbaar is verschilt per regio. Het patroon verschilt van de kaarten voor draagvlak van windenergie in het algemeen en van het plaatsen van windturbines in de buurt. In grote lijnen maakt het de bevolking in het oosten van het land en in Zuid-Holland minder uit waar windturbines geplaatst worden, als men er maar geen last van heeft. In het midden van het land en langs de kusten is er toch een voorkeur voor het plaatsen van windturbines op 1 tot 5 km afstand.

Figuur 3 Afstand waarop windturbine voor de meeste mensen aanvaardbaar is

Een kortere afstand is aanvaardbaar als er in huis geen geluidsoverlast is (56%), omwonenden korting op de opgewekte stroom krijgen (42%), als de waardedaling van de woning voldoende wordt gecompenseerd (27%) en als omwonenden mede eigenaar kunnen worden (21%).

Stimuleren zonne-energie en windenergie is geen politiek issue.

In de peiling is ook rekening gehouden met de politieke voorkeur van participanten middels een vraag naar op welke politieke partij ze zouden stemmen als er nu tweede kamer verkiezingen zouden plaatsvinden. Opvallend genoeg denken Nederlanders van alle politieke kleuren praktisch hetzelfde over energieopwekking.

- Gemiddeld 90% van de bevolking vindt het belangrijk dat energie milieuvriendelijk wordt opgewekt, politieke voorkeur maakt bijna alleen iets uit voor het percentage 'heel belangrijk' of 'belangrijk'.
- Alle Nederlanders, ongeacht politieke voorkeur, hebben een voorkeur voor het stimuleren van zonne-energie gevolgd door windenergie.
- De beste locaties voor windenergie zijn volgens alle inwoners op zee, langs snelwegen en op industrieterreinen. Er zijn slechts minimale verschillen in de volgorde van de beste locaties.

Politieke voorkeur is wel relevant voor het draagvlak voor windenergie in het algemeen en de plaatsing van windturbines in de buurt (tabel 4). De grootste steun voor windenergie is er bij Groenlinks en de PVDA, de minste bij de SGP en PVV. Stemmers van de PvdA en Groenlinks hebben er ook het minst vaak bezwaar tegen als er binnen 1 km windturbines worden geplaatst.

Er is dus consensus over het stimuleren van zonne-energie en windenergie als de beste manier om milieuvriendelijk energie op te wekken en de voorkeur voor het plaatsen van windturbines op zee, langs snelwegen of anders op industrieterreinen. Over de vraag hoe belangrijk men het onderwerp vindt en in welke mate men bereid is hier zelf aan bij te dragen zijn de meningen wel verdeeld langs politieke voorkeuren.

Uit het onderzoek blijkt verder onder meer het volgende (zie tabellen voor de cijfers):

- Bijna 90% van de bevolking vindt het belangrijk dat energie milieuvriendelijk wordt opgewekt.
- Het stimuleren van zonne-energie (83%) en windenergie (69%) heeft hierbij de meeste voorkeur. Dit is de wens van de bevolking uit alle regio's en van alle politieke voorkeuren.
- Een kwart van de Nederlanders (27%) zegt binnen vijf kilometer van een of meer windmolens te wonen, 1% woont binnen 500 meter afstand van een windmolen.
- Meer dan 90% van de Nederlanders wil niet binnen 500 meter van een windmolen wonen.
- De beste locaties voor windenergie zijn volgens inwoners op zee (74%), langs snelwegen (60%), op industrieterreinen (54%) en aan de kust (32%). Minder steun is er voor windmolens aan de rand van woongebieden (9%), langs de grens (9%) en in weilanden (24%).

Wilt u meer informatie over de onderzoeksuitkomsten? Neem dan contact met ons op!

Bij het overnemen van resultaten uit dit bericht altijd de bron **I&O Research** noemen.

Primaire uitkomsten:

Tabel 1

Draagvlak voor windenergie in het algemeen en voor aanleg windturbine in de buurt. Weergegeven zijn de gemiddelden per regio op een schaal van 1 tot en met 10, waarbij 1 staat voor weinig draagvlak en 10 voor veel draagvlak (n=8.987)

Regio	In welke mate bent u voor of tegen windenergie in zijn algemeenheid?	In welke mate bent u voor of tegen de aanleg van windturbines bij u in de buurt?
Zuid-Limburg	8,1	6,7
Achterhoek	7,9	5,9
Arnhem/Nijmegen	7,8	6,2
Midden-Limburg	7,8	6,5
Noord-Limburg	7,8	5,7
Zuidoost-Noord-Brabant	7,8	6,1
Midden-Noord-Brabant	7,7	6,5
Alkmaar en omgeving	7,6	6,1
Zuidwest-Gelderland	7,6	5,9
Agglomeratie Leiden en Bollenstreek	7,6	6,3
Zaanstreek	7,6	6,2
West-Noord-Brabant	7,6	6,0
Agglomeratie 's-Gravenhage	7,6	6,1
Twente	7,5	6,0
Noordoost-Noord-Brabant	7,5	5,8
Delft en Westland	7,5	6,0
IJmond	7,5	6,0
Zuidwest-Friesland	7,4	6,4
Flevoland	7,4	6,0
Utrecht	7,4	5,9
Zuidwest-Drenthe	7,4	5,9
Agglomeratie Haarlem	7,4	5,9
Groot-Rijnmond	7,3	5,8
Zuidoost-Friesland	7,3	5,4
Kop van Noord-Holland	7,3	5,9
Oost-Zuid-Holland	7,3	6,0
Zeeuwsch-Vlaanderen	7,3	5,7
Groot-Amsterdam	7,2	5,6
Veluwe	7,2	5,8
Noord-Overijssel	7,2	6,0
Overig Groningen	7,1	5,6
Noord-Drenthe	7,1	5,0
Het Gooi en Vechtstreek	7,1	5,5
Zuidwest-Overijssel	7,1	5,9

Zuidoost-Zuid-Holland	7,0	5,7
Noord-Friesland	6,9	5,7
Overig Zeeland	6,9	5,9
Delfzijl en omgeving	-	-
Zuidoost-Drenthe	6,7	5,2
Oost-Groningen	6,6	5,2
Zuid-Limburg	8,1	6,7

Delfzijl e.o. is vanwege onvoldoende waarnemingen niet in dit onderzoek meegenomen. Cijfers voor Zuidwest Gelderland, Zuidoost Friesland en Zuidwest Friesland zijn indicatief doordat het aantal waarnemingen lager is dan 50.

Tabel 2
Draagvlak voor windenergie in het algemeen naar leeftijd

		Leeftijd			Total
		18 t/m 39	40 t/m 64	65+	
tegen	Abs	388	655	442	1485
	Perc	12,8%	16,4%	22,5%	16,5%
voor	Abs	2652	3343	1521	7516
	Perc	87,2%	83,6%	77,5%	83,5%
Total	Abs	3040	3998	1963	9001
	Perc	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 3
Draagvlak voor aanleg winturbine in de buurt naar leeftijd

		Leeftijd			Total
		18 t/m 39	40 t/m 64	65+	
tegen	Abs	971	1566	928	3465
	Perc	32,0%	39,2%	47,3%	38,5%
voor	Abs	2068	2431	1034	5533
	Perc	68,0%	60,8%	52,7%	61,5%
Totaal	Abs	3039	3997	1962	8998
	Perc	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 4

Draagvlak voor windenergie in het algemeen en voor aanleg windturbine in de buurt. Weergegeven zijn de gemiddelden naar politieke voorkeur op een schaal van 1 tot en met 10, waarbij 1 staat voor weinig draagvlak en 10 voor veel draagvlak (n=8.999)

Politieke voorkeur	In welke mate bent u voor of tegen windenergie in zijn algemeenheid?	In welke mate bent u voor of tegen de aanleg van windturbines bij u in de buurt?
GroenLinks	8,3	7,0
PvdA	7,9	6,5
D66	7,9	6,2
Partij voor de Dieren	7,6	6,2
SP	7,6	6,1
ChristenUnie	7,5	6,3
CDA	7,2	5,8
50PLUS	7,0	5,3
VVD	7,0	5,5
PVV	6,6	5,1
SGP	6,6	5,3
PiratenPartij	6,5	6,0

Onderzoeksverantwoording

Aan het I&O Research Panel, een landelijk dekkend panel met ruim 45.000 leden, zijn 14 vragen voorgelegd over duurzame energie in het algemeen en windenergie en windturbines in het bijzonder. De peiling kon worden ingevuld tussen 29 mei en 12 juni. De peiling is ingevuld door circa 9.000 panelleden. De resultaten zijn representatief naar leeftijd en geslacht voor heel Nederland. De omvang van het responsbestand is groot genoeg om uitspraken te doen op het niveau van Corop regio's.

Op de twee kaartjes zijn drie Coropregio's in Friesland samengevoegd tot één gebied: dat zijn Noord-, Zuidoost- en Zuidwest Friesland. Zuidwest Gelderland is bij Noordoost Noord-brabant gevoegd. Delfzijl e.o. is vanwege onvoldoende celvulling niet in dit onderzoek meegenomen.

Figuur 1 is een grafische weergave van de antwoorden op de vraag: In welke mate bent u voor of tegen windenergie in zijn algemeenheid? (uitgedrukt in cijfer van 1 tot 10, waarbij 1 = sterk tegen en 10= sterk voor).

Figuur 2 is een grafische weergave van de antwoorden op de vraag: In welke mate bent u voor of tegen de aanleg van windturbines bij u in de buurt? (uitgedrukt in cijfer van 1 tot 10, waarbij 1 = sterk tegen en 10= sterk voor).

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron (I&O Research) duidelijk wordt vermeld.

I&O Research

I&O Research BV is een bureau voor beleids- en marktonderzoek. Wij bieden onze klanten betrouwbaar en gedegen onderzoek en zijn creatief in het vinden van vernieuwende onderzoekoplossingen. Kwaliteit en een persoonlijke aanpak staan centraal in ons werk.

Onze 50 medewerkers ondersteunen u graag met creatieve en vernieuwende ideeën. Vragen en luisteren staan aan de basis van ons werk. Samenwerking met I&O Research biedt u nieuwe inzichten. Onze gedrevenheid geeft uw projecten iets extra's. Wij kunnen snel inspelen op uw wensen.

Wij werken voor profit en non-profit organisaties en zijn zeer goed thuis op thema's als regionale economie, arbeidsmarkt, werkgelegenheid, kwaliteit van dienstverlening, commercieel vastgoed, detailhandel, woningmarkt, burgerparticipatie, verkeer en vervoer, veiligheid, welzijn, (gezondheids-)zorg en onderwijs.

Wij leveren uiteenlopende diensten: van klant- en medewerkerstevredenheidsonderzoek tot kwantitatieve analyses en prognoses, en van klant- en burgerpanels tot beleidsmonitoring en evaluatie onderzoek.

Wij zijn overtuigd van het belang van een volledig overzicht en controle op het onderzoeksproces. I&O Research is een full service onderzoeksbureau met alle faciliteiten voor het uitvoeren van kwalitatief en kwantitatief onderzoek zoals enquêtes, observaties, diepte-interviews, tellingen, literatuurstudies en groepsgesprekken.

De bedrijfsvoering en de dienstverlening van I&O Research zijn ISO-gecertificeerd volgens de normen ISO 9001 en ISO 20 252. Wij zijn lid van de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO) en de Keurmerkgroep van de Marktonderzoek Associatie (MOA). Ook is I&O Research geaccrediteerd voor de uitvoering van de Consumer Quality Index (CQI).

Meer informatie over dit onderzoek

Rob van de Peppel, algemeen directeur I&O Research

Tel. 06 5432 6878

Mail: r.a.vandepeppel@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

t (053) 482 5000

Meer informatie over het I&O Research Panel

Peter Kanne, senior adviseur I&O Research

tel: 06 3194 3707

mail: p.kanne@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

t (053) 482 5000